

United States Holocaust Memorial Museum

Interview with Viktoras Vaitelavičius **RG-50.473*0170** **Part 1**

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

Alicija Žukauskaitė: Pirmiausia norėjau paprašyti, kad prisistatytumėte. Koks jūsų vardas ir pavardė?

Viktoras Vaitelavičius: Esu Vaitelavičius Viktoras.

Alicija Žukauskaitė: O kuriais metais esate gimęs?

Viktoras Vaitelavičius: Gimęs 1927 metais birželio mėnesio 9 dieną.

Alicija Žukauskaitė: Kur?

Viktoras Vaitelavičius: Skuode. Mieste pagal adresą – senamiestis, Skuodo senamiestis, Poškos gatvė, 12-tas numeris.

Alicija Žukauskaitė: Dovanokit, aš norėjau paklausti tokio asmeniško klausimo, - kodėl jūs esat su akiniais?

Viktoras Vaitelavičius: Su akiniais esu todėl, kad paskutinius jau kokį dvidešimt metų nešiojau akinius pastoviai, apie trijų dioptrijų, esu trumparegis. Akys, kol dar darbe buvau, gerai rodė, išėjus į pensiją pradėjo šlubuot matomumas, ir ypač kairioji akis. Kreipiausi į okulistą, siūlė pasidaryti akių operaciją, sustiprinti savo regėjimą. Ir dabar kaip tik praėjusią savaitę turėjau galimybę okulistinėje (akių) klinikoje Klaipėdoje, padarė pirmąją kairios akies lęšiuko įstatymą, todėl nurodė, kad aš šiomis dienomis bent savaitę ar dvi nešiočiau tamsius akinius, o maždaug po keturių mėnesių turėsiu atvažiuoti į tas pačias klinikas, keis antros akies lęšiuką.

Alicija Žukauskaitė: Tikėsimės, kad jums padės tos operacijos, kad bus geriau. O dabar norėčiau grįžti į praeitį, į tuos dalykus, kurių aš norėjau jūsų paklausti. Sakykit, kur jūs gyvenote, kai prasidėjo Antras pasaulinis karas?

Viktoras Vaitelavičius: 1941 metais birželio 22 dieną, prasidėjus karui, buvau savo gimtajame mieste, senamiestyje, gyvenau kartu su šeima Poškos gatvėje 12-me numeryje.

Alicija Žukauskaitė: Sakykite, ar Skuode tuo laiku buvo daug žydų?

Viktoras Vaitelavičius: Skuode maždaug pusė gyventojų buvo žydų tautybės žmonės, ir jie ir pramonę šokią tokią valdė, ir prekybą, o kartu mes visi mokėmės. Jie turėjo pradinę mokyklą, savo žydišką, bet į gimnaziją jau ėjome kartu, mokėmės vienoje mokykloje. Jų buvo klasėse maždaug po penkis, šešis žydų tautybės vaikus, ir draugiškai puikiai gyvenome.

Alicija Žukauskaitė: Sakykite, kaip pasikeitė žydų gyvenimas, kai prasidėjo karas?

Viktoras Vaitelavičius: Nuo pat pirmos karo dienos, kada vokiečių kariuomenė įžygiavo į Skuodą, žydų tautybės žmonės, tiek suaugę, tiek vaikai, nebesimatė gatvėse nė vieno. Jie kaip koku nerašytu įstatymu viešose vietose nesimatė (nesirodė). Ar jie... ar buvo vokiečių valdžios kažkoks nurodymas duotas? Prie namų, prie jų namų atsirado užrašytos kažkokios geltonos žvaigždutės, ir ne tik ant durų, kitur ant lango, - mes žinojome, kad čia ne mūsų (žmonės). Pažydamų žydų tautybės žmonių namai buvo šitaip paženklinėti.

Alicija Žukauskaitė: O gal matėt, kas ženklino?

Viktoras Vaitelavičius: Ne, kas ženklino, mes nematėm, mes tik pamatėm kurią nors dieną, tai galėjo būti nuo karo pradžios kokią antrą, trečią dieną, panašiai.

Alicija Žukauskaitė: O kas buvo po to?

Viktoras Vaitelavičius: O po karo pradžios, turbūt, tai buvo šeštadienis, birželio 29-ta diena, Skuode prasidėjo kautynės. Iš Latvijos miškų, iš poligonų rusų kariuomenės kareiviai, šiek tiek motorizuoti mašinom, tokiais sunkvežimiais apgriuvusiais, važiavo iš Latvijos pusės per Skuodą, aišku, tikėdamiesi patekti į Rytus. O čia vokiečių kariuomenės matėsi visur, gatvėse, pakiemuose prigulusių. Prasidėjo šaudymasis ir gaisrai. Naujo miesto ištisos gatvės degė, bažnyčia liuteronų taip pat matėm, kaip

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

užsidegė. Mūsų tik senamiestyje kažkodėl nebuvo padegta, nors mažos bakūžėlės tebuvo, maži nameliai, bet šaudymas vyko ten pat, gatvėse, prie mūsų. Mes sukritę visi ant grindų gulėjom ir bijojom galvas iškišti iki palangės net.

Alicija Žukauskaitė: Kiek laiko truko tas mūšis?

Viktoras Vaitelavičius: Visą šeštadienio dieną ir vakarop pradėjo eiti per gatves rėkdami vokiečių kareiviai ir varyti gyventojus laukan iš miesto. Ir mes irgi pasiėmę kažkokį daiktėlį, ryšuliuką, su šeimynėle išėjome pėškom (pėsti) link geležinkelio stoties.

Alicija Žukauskaitė: O kodėl jie varė žmones iš miesto?

Viktoras Vaitelavičius: Jie kalbėjo tarpusavy, žmonės sako, kad bus dar kautynės dar toliau, kad kautynės tik prasitęs, tai todėl gyventojus evakavo laukan, varė laukan. Kai kurie, tarp kitko, ir mūsų tokie kaimynai, nėjo. Su žemaitišku užsispyrimu sulindo kažkur į rūsius ir taip paliko. O mes, būriai žmonių, traukėm pėškomis iki geležinkelio stoties, ir mus siuntė eit toliau už geležinkelio stoties į kaimą, ir kaime mes apsistojom pas ūkininkus, priėmė gyvent vieną parą. Sekmadienį pradėjo sakyti, kad leidžia grįžti į miestą, ir mes grįžom atgal.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, prašau, tarp tų, kurie išėjo iš miesto, buvo ir žydai?

Viktoras Vaitelavičius: Ne. Nebuvo nė vieno mums pažystamo žydų tautybės žmogaus, nebuvo.

Alicija Žukauskaitė: Kai jūs grįžot iš to kaimo, ką jūs matėt, kas toliau buvo?

Viktoras Vaitelavičius: Buvo naujamiesčio namai apgriauti, sudegę, gatvėse pilna lavonų, rusų kareivių, ypač jūrininkų uniformom daugumoj tie kariai. Na, ir...

Alicija Žukauskaitė: Jūs sakot, daugumoj rusų kareivių lavonai buvo. O kokie dar lavonai buvo?

Viktoras Vaitelavičius: Vienas kitas civilis žmogus. Ir girdėjom, čia iš Basanavičiaus gatvės atėjęs (žmogus) sakė, vieną kitą pavardę minėjo, Barkauską tokį nušovė kautynių metu. Tiesa, miesto centre buvo nušauti keli gaisrininkai, buvę Skuodo miesto gaisrinės darbuotojai, matėm, su šalmais net. Jie, nežiūrint (į susišaudymą), kautynių metu mėgino gesinti, bet buvo nušauti.

Alicija Žukauskaitė: Grįšiu prie klausimo. Tai kas atsitiko su žydais, kas buvo toliau?

Viktoras Vaitelavičius: Toliau... Toliau pradėjo iš namų, iš žydų namų pradėjo būreliais varyti žydus į šaulių salę, esančią senamiestyje.

Alicija Žukauskaitė: Ar jūs matėt, kaip varė?

Viktoras Vaitelavičius: Matėm, tai visi mes stovėjom senamiestyje. Ir nuo naujojo miesto, ir iš senamiesčio rinko iš tų namelių, kur gyveno žydai, ir būreliais, - vaikus, moteris, senutes, būreliais varė. Vaikščiojo ir vokiečių kareiviai ginkluoti, ir atsirado tokių lietuvių su baltais raiščiais ant rankų, ir visi juos vadino baltaraiščiais. Jie lyg kažkokie pagalbininkai turbūt, jie varinėjo, varė būrelius į šaulių salę.

Alicija Žukauskaitė: O, sakykit, tarp tų baltaraiščių vadinamų, ar jūs matėt pažystamų skuodiškių?

Viktoras Vaitelavičius: Na, mačiau, iš senamiesčio pažinojau tokius. Buvo toks Mockus, buvo toks Liepus, pusamžiai žmonės. Jie su baltais raiščiais, neginkluoti. Paskui vokiečių kareiviai vaikščiojo ginkluoti, ir jie talkino, būrius tuos vedžiojo, varė į šaulių salę. Ir šitaip iš viso miestelio buvo surinkti žydų tautybės piliečiai į šaulių salę.

Alicija Žukauskaitė: Ir kiek laiko jie buvo toj šaulių salėj?

Viktoras Vaitelavičius: Kiek tų dienų, aš negaliu pasakyti, tik po kelių dienų, pamenu, mūsų kaimynuose gyvenanti moteris tokia, ji karvę turėjo. Ji sako, reikia vaikams bent

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

pieno nunešti. Ji tokį uzboną (puodynę) pasiėmusi nešė žydų vaikams pieną į tą šaulių salę. Ar ji pridavė, ar prileido juos prieiti, bet nešė iš tokios tendencijos... Buvo keletą kartų, matyt... Paskui, kas jau buvo antrą dieną, jaunos žydus, net pažystamus, buvusius mūsų gimnazijos gimnazistus, varė būriais po miesto degėsius, ir, suradę vežimą, liepė surinkti lavonus. Ir lavonus krovė į tą vežimą, ir jie be arklio vežė prie šaulių salės. Prie šaulių salės. Ir prie mūsų gimnazijos šaulių salė, ir futbolo aikštelė visai netoli šaulių salės namo, ir žydų tautybės pilietis (-iai?) krovė į krūvas toliau, prie tokių alksnyų, vertė rusų kareivius rusiškoms uniformoms. Lyg surūšiuota šitaip.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, pirmiausia, ar jūs matėt, kaip žydai krovė lavonus į vežimą? Ar jūs pats matėt?

Viktoras Vaitelavičius: Nu, tai mačiau. Aš pažinojau vieną, toks gimnazistas Kaganas. Kaganas.

Alicija Žukauskaitė: Jis buvo tarpe tų, kurie krovė?

Viktoras Vaitelavičius: Taip, kuris stūmė. Jis krovė, ir ne jis vienas. Jie prie naujojo miesto (naujamiesčio) rinko tiesiog nuo gatvės, nuo degėsių, nuo kiemų, ir vežė jie penkiese, kokie šešiese stumdami vežimą prie šaulių salės.

Alicija Žukauskaitė: O tą veiksmą prie šaulių salės, kaip jūs sakėt, vienoj krūvoj buvo rusų kareiviai, o kitoj krūvoj... Patikslinkit. Kokie ten žmonės buvo sukrauti?

Viktoras Vaitelavičius: Buvo sukrauti vienoj krūvoj žydų tautybės žmonės, ir dar mes su kaimynu, su draugu, sakau, žiūrėk, Evaldai, tai yra mūsų Deivis, Deivis, mūsų kaimynuose gyvenęs žydų tautybės žmogus. Jis išsiskyrė savo ūgiu ir odiniais auliniais batais.

Alicija Žukauskaitė: Tai čia buvo tas, kuris rūšiuo?

Viktoras Vaitelavičius: Jis buvo žuvęs. Ant krūvos pamestas.

Alicija Žukauskaitė: Tai tą Deivį jūs matėte tam stadione?

Viktoras Vaitelavičius: Taip. Stadiono gale...

Alicija Žukauskaitė: Pabandykim prisiminti, kai jūs matėt viską, kas vyko tam stadione, maždaug kokiam atstume jūs buvote nuo tų sukrautų žmonių?

Viktoras Vaitelavičius: Per kokius keturiasdešimt, penkiasdešimt metrų. Priėję iš savo gimnazijos pusės aikštėj mes matėm va tas krūvas lavonų, ir šitaip kalbėjo... Mums niekas nieko nesakė, ten žmonių daug nebuvo, mes, kaip bachūrai (jaunuoliai), vaikai, priėjom taip jau per kokį penkiasdešimt metrų, kažkas sako, laidos... Mes galvojom, gal mūsų toj futbolo aikštėj, bet ne. Paskui mes pamatėm, kad jie alksnyne prie šaulių salės galo, alksnyne laidojo tuos žuvusiuosius. Ir laidojo... tas jau buvo ne tą dieną, turbūt kitą dieną laidojo.

Alicija Žukauskaitė: Tai laidojo žydus, ar rusus, ar visus kartu laidojo?

Viktoras Vaitelavičius: Visus kartu. Gal ne į tas pačias duobes, bet laidojo ten pat prie šaulių salės, gale, prie pakrūmės alksnyų.

Alicija Žukauskaitė: O jūs sakėt – duobės. Tai kiek tek duobių buvo?

Viktoras Vaitelavičius: Tų duobių nematėm. Kitą dieną atėję matėm, kad jie vilko tuos lavonus ir prie alksnyno iškaston duobėn vertė ir laidojo.

Alicija Žukauskaitė: Kas vilko tuos lavonus, ar matėt? Ar galėjot įžiūrėt, kas juos vilko?

Viktoras Vaitelavičius: Man atrodo, tie patys, iš tų pačių, kurie vežė... tik aš to Kagano negaliu tvirtinti, kad mačiau. Bet kada vežė, - aš jį gerai pažinojau, jis buvo mūsų gimnazijoje per vieną gal klasę vyresnėje mokinukas. Ir jie, patys žydai, buvo verčiami laidoti tuos žuvusius rusų kareivius ir savo giminaičius, kurie buvo žuvę kautynių metu.

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, jūs matėte tą laidojimą. Kiek maždaug laiko jūs jį žiūrėjote?
Viktoras Vaitelavičius: Mes su pasibaisėjimu žiūrėjome gal kokį pusvalandį, kaip vyksta... Tada pabėgom atgal į savo senamiestį, baugu mums buvo žiūrėt.

Alicija Žukauskaitė: Ar buvo prie to laidojimo kokios nors sargybos, kokių nors baltaraiščių ar ko nors?

Viktoras Vaitelavičius: Šito nieko nesimatė, negaliu pasakyti nieko, tik jie darbavosi, kaip žmonės, o ar kas juos prižiūrėjo, šito nemačiau.

Alicija Žukauskaitė: O kas vyko toliau?

Viktoras Vaitelavičius: Toliau, po kokių... po savaitės pradėjo kalbėti žmonės, kad šaudė žydus, šaudė žydus. Ir mes girdim savo gatvelėj tratata, tratata, sako, šaudė žydus jau. Tai mes trise tokie bachuriukai (jaunuoliai, paaugliai) sakom, einam pažiūrėti, kas šaudė, kur šaudė, kaip. Mes ta gatvele link „Sodros“ (socialinio draudimo skyrius), Šaulių gatve, kaip ji dabar vadinasi, mes praėjom, manėm, nueisim link šaulių salės, toj pusėj girdėjosi šūviai. Mes pro šaulių salę praėjom gatve, taip atokiau truputį nuo gatvės stovi mūsų gimnazijos sargo namelis, tai jis turėjo sūnų, mums pažystamą. Prie jo, prie to Šimkaus namo, išėjo tas berniukas tokio pat amžiaus kaip ir mes. Jis sako, žydus šaudė, žydus. Tai mes kieme atsistoję malkinėj, prie tos malkinės, neišlendant į priekį, matom, kad už šaulių salės, už kokio šimto metrų nuo mūsų, paalksnėj, atveda būrelį žydų, ir vaikų, ir moterų, - vyrų nepasakyčiau, gal ten koks (buvo). Bet moteris ir vaikus rankose priveda prie tos duobės, o mes pro pakraštėlį stebim, kas ten vyksta. Juos išrikiuoja, išrikiuoja, ir kartu atėjęs būrys vokiečių ir baltaraiščių tų. Ir jie išrikiavo, iš rankų surinko, ką turi jie rankose, matyt, iš kišenių išimtą turtelį jų, nes jie atėjo be čemodanų (lagaminų), be daiktų, bet iš kišenių surinko... Ir vokiečiai čia pristoję, o tie baltaraiščiai surenka tą turtą ir čia nešasi kaip maišą, kaip terbą (maišą) kokią, ir susikrauna, susikrauna. Ir, surinkus tą turtą, kažkas davė komandą, apsisuko jie nugara į tuos stovinčiuosius, ir tada vokiečiai, nukabinę tuos automatus, iš tolo, keli, kokie trys keturi tikrai, reiškia, paleido salves šūvių. Tai mes užlindom už namų išsigandę, matėm, kaip šaudė baisiai. Tie žmonės krito visi prie žemės. Paskui žiūrim, kad jie buvo prie duobės krašto ir jie sukrito į duobę. Ir mes kieme tam dar su tuo vaiku kalbėjomės, baisėjomės šitais vaizdais. Jau po kokios penkiolikos, dvidešimt minučių gal atvaro vėl kitą būrelį, kuriame panašiai apie dešimt žmonių, ir vėl tokia pat ceremonija. Išrikiuoja, matom, moteris, kitur vaikas, paauglys, sustatyti prie duobės krašto, ir juos surinko (turtą). Antrą kartą taip pat matėm. Surinko tą turtelį, apsuko antraip (nugaromis), ir vokiečiai už kelių metrų atsuko savo kulkosvaidžius nuo peties ir užgrojo kelias salves, ir vėl krito visi. Mes pasibaisėjom, sakom, bėkim į namus, baisu žiūrėt. Ir mes, tie trys, kurie buvom atėję iš mūsų gatvės, - Šimkų berniukas paliko namuose, mes išeinam į gatvę ir manom, kad eisim į savo senamiestį. Gatvėj tų baltaraiščių visas būrys, visas. Kur jūs čia, vaikai, einat? Kur jūs čia lendat? Mes sakom, į namus einam. Sako, marš atgal. Ir mus pavarė priešinga kryptim eit, link geležinkelio stoties, ir per laukus, manom, mes apeisim, kad (jei) gatve nepraleidžia, eisime tiesiai laukais ir pareisime per kitą kelią, Laisvės gatve. Taip ir padarėm. Dar parėjus į mūsų gatvę girdėjosi tos pačios salvės, šaudymas vyko, tą pačią dieną dar turbūt ne kartą.

Alicija Žukauskaitė: Ar galėtumėte pasakyti, kai jūs stovėjote prie to sargo namelio, kiek galėjo būti iki tos šaudymo vietos konkrečiai?

Viktoras Vaitelavičius: Nu, apytikriai šimtas metrų. Šimtas metrų. Dabar galėčiau tiksliai parodyti tą vietą, kur tas namelis stovėjo, - o dabar yra „Sodros“ (Socialinio draudimo)

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

pastatas užstatytas to namelio vietoj, tiksliai žinau, ir parko teritorija yra už šimto metrų nuo tos vietos.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, ar jūs tada matėt, kad ten yra iškasta duobė? Ar jūs tik vėliau apie tai sužinojote?

Viktoras Vaitelavičius: Ne, mes... Kad yra truputį žemyn, atkalnėj (pakalnėj), žemyn, tai mes tik matėm kastuvus pastatytus, vieną ar du prie tos vietos, ir ar antrą kartą po šaudymo ten jie su kastuvais, kažkas turbūt iš tų baltaraiščių ar žemę su kastuvais metė, į vidų, į duobę. Mes supratom, kad žemės kauburiai tokie. Matėsi truputį viršūnės, kad yra prakasta žemė, bet pati duobė ėjo pakalnėn, žemyn.

Alicija Žukauskaitė: Tai kai tuos žmones šaudė, ar jie krisdavo ant žemės, ar jie krisdavo į duobę?

Viktoras Vaitelavičius: Krisdavo tiesiai į duobę, nes ant duobės krašto buvo visi sustatyti.

Alicija Žukauskaitė: Tai kai jau būdavo nukritę, jūs negalėjote jų matyti?

Viktoras Vaitelavičius: Ne, negalėjome matyti.

Alicija Žukauskaitė: Jūs minėjote, kad antroje grupėje buvo apie dešimt moterų ir vaikų. O pirmoje grupėje kiek galėjo būti maždaug?

Viktoras Vaitelavičius: Irgi žmonių apie tiek, panašiai apie dešimt. Mes jų neskaičiavom. Na gal iki dvylikos žmonių iš viso.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, kas juos lydėjo, kas juos varė prie duobės?

Viktoras Vaitelavičius: Prie duobės varė ir baltaraiščiai, ėjo kartu, ir kartu bent kokie trys keturi vokiečių kareiviai ginkluoti.

Alicija Žukauskaitė: Kiek galėjo būti baltaraiščių visam tam šaudymo epizode?

Viktoras Vaitelavičius: Na, galėjo būti kokie šeši, aštuoni žmonės, kurie atvarinėjo, bet kartu su kareiviais vokiečių. Kartu ir jie eina. Eina greta tų kareivių, kitas į priekį lyg vesdamas.

Alicija Žukauskaitė: O kai tuos daiktus sudėdavo į tą maišą, kas laikė tą maišą?

Viktoras Vaitelavičius: Tą maišą jau nebežiūrėjom. Ant žemės pasidėjo. Kai surinko prieš šaudymą, ant žemės pasidėjo. Žolė, o ne arimai kokie.

Alicija Žukauskaitė: Iš kur varė tuos žmones prie tos duobės?

Viktoras Vaitelavičius: Iš šaulių salės iš kiemo pusės.

Alicija Žukauskaitė: Ar jūs galėjote matyti, kad iš šaulių salės varo?

Viktoras Vaitelavičius: Matėsi. Matėsi tos galinės durys ir matėsi, kai išeina būriukas (būrelis) žmonių, jie lyg vorele surikiuoti, ir varo juos prie tų duobių.

Alicija Žukauskaitė: Tai, tarkim, grupelė, dešimt moterų ir vaikų, kiek tų varovų buvo?

Viktoras Vaitelavičius: Šeši, penki tie baltaraiščiai ir bent trys, keturi tikrai vokiečių kariškiai.

Alicija Žukauskaitė: Tai ar aš teisingai suprantu paveikslą: dešimt žmonių varo kokį dvyliką žmonių?

Viktoras Vaitelavičius: Taip, panašiai jų gausenis būrys buvo. Kitas ėjo iš paskos. Vieną kartą baltaraištis ėjo prieky, matyt, vesdamas, o vokiečių kareiviai ėjo šalia, šalia, vat...

Žydų vorelės visu plotu.

Alicija Žukauskaitė: Ar girdėjot kokias nors komandas? Iš vokiečių pusės arba iš lietuvių pusės?

Viktoras Vaitelavičius: Komandų, tokių didelių garsų negirdėjom, bet tik kažkas surėkė, kad juos apsukt antraip. Jie buvo veidu į mus, mes galėjom atskirt, kad moterys buvo,

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

buvo vaikai. O paskui davė kažkokią komandą, bet kažkokią negarsią. Girdėjosi komanda, kad juos apsuko veidu į duobę jau.

Alicija Žukauskaitė: O kokius garsus girdėjote be tos komandos? Iš žmonių?

Viktoras Vaitelavičius: Aimanos, aimanos... Vaikų verksmas... Girdėjom ir moterų tokį cypimą [verkia]... Vyriško balso negirdėjau nė vieno. Mes dar, bachūrai, sakom, kodėl jie tyli, kodėl nesipriešina ir kodėl nebėga? Juk jie gali pabėgti? Visų neiššaudytų. Mums juk atrodė, į krūmus veda, (...) bėgt, pasislėpt, bet bėgančio nė vieno nematėm. O verkiančių aimanos girdėjosi [verkia]...

Alicija Žukauskaitė: Ar tarp tų, kurie varė, galėjot matyt kokį pažystamą?

Viktoras Vaitelavičius: Ne, nepažinau, aš tik paskui matydavau tą Mockų, tą Liepų (Liebų?). Esu matęs juos varinėjant, kada jie, tada, paskui po kokių dviejų savaičių, o gal greičiau, būreliais, - nebešaudo, nebegirdim šūvių prie šaulių salės, bet būreliais... Kažkas mūsų senamiesty sako: žydus jau varo, varo laukan, sako, varo ar į geležinkelio stotį, ar į Kretingą, kiti sakė į kalėjimą, kur ten (kažkur). Mes išbėgom, vaikai, žvalgydamiesi, kur varo. Bet Laisvės gatve, pagrindine, nebuvo varomi, o šita lygiagrečia gatve, kuri vadinasi dabar Simono Daukanto gatvė, Simono Daukanto gatve vieną po kito du būrelius žydų maždaug po kokia penkiolika žmonių, gal ir daugiau, kokia dvidešimt, juos varo ta gatve link stoties.

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.